

Samenvatting informatiebijeenkomst C+ voorziening 3 maart 2026

Namens de Bonte Vlinder en Samenwerkingsverband SPPOH

Tijdens de informatiebijeenkomst over de C+ voorziening op de Bonte Vlinder zijn scholen meegenomen in actuele inzichten rondom (hoog)begaafdheid, de rol van basisondersteuning en de positie van de C+ voorziening binnen het onderwijsaanbod van SPPOH. De bijeenkomst had als doel om een aantal misvattingen te bespreken, praktijkervaringen te delen en scholen te ondersteunen bij het verder ontwikkelen van passend onderwijs voor leerlingen met een begaafd potentieel.

De centrale boodschap van de bijeenkomst was helder: veel meer is mogelijk binnen de eigen school dan we soms denken. Door kennis te delen, expertise in te schakelen en goed samen te werken binnen het systeem rondom het kind, kan een groot deel van de leerlingen binnen de basisondersteuning passend worden begeleid.

Onder in het document worden een aantal links opgenomen naar de website van SPPOH voor aanbod waarover is gesproken en de naderende bijeenkomsten.

De C+ voorziening: wat het wel en niet is

Een belangrijke misvatting die tijdens de bijeenkomst werd besproken, is dat de C+ voorziening automatisch de juiste plek zou zijn voor begaafde leerlingen. In de praktijk blijkt dat dit niet zo is. De thuishoofschool blijft voor veel leerlingen een zeer waardevolle plek, zowel pedagogisch als sociaal.

Daarnaast is de doelgroep van de C+ voorziening vaak anders dan verwacht. In deze groep zitten relatief veel leerlingen die:

- extra ondersteuning nodig hebben om hun begaafd potentieel tot ontwikkeling te laten komen
- naast begaafdheid ook andere onderwijs- of ondersteuningsbehoeften hebben
- niet herkenbaar zijn als de “zelfsturend autonoom begaafde leerling”

Basisondersteuning: het fundament

Uit landelijke inzichten blijkt dat ongeveer 80 tot 90% van de leerlingen geholpen kan worden binnen de basisondersteuning. Tegelijkertijd merken we dat de invulling van basisondersteuning niet altijd voor iedere school even duidelijk is.

Daarom is het belangrijk dat scholen:

- helder hebben wat onder basisondersteuning valt
- bewust kijken welke expertise aanwezig is en welke betrokken of verterkt kan worden
- actief gebruik maken van beschikbare ondersteuning en expertise binnen het samenwerkingsverband

Er is een landelijk advies norm basisondersteuning voor drie onderwerpen van de basisondersteuning uitgewerkt door de AOb, waaronder (hoog)begaafdheid. SPPOH sluit hierbij aan en zal dit samen met de aangesloten besturen verder communiceren.

Wanneer kennis of ervaring ontbreekt, is het belangrijk om te weten dat scholen er niet alleen voor staan. Scholen kunnen bijvoorbeeld gebruikmaken van:

- het Steunpunt Begaafdheid
- de adviseurs van SPPOH
- een traject versterken basisondersteuning

Wanneer kan het helpend zijn om expertise te betrekken of contact op te nemen met het Steunpunt Begaafdheid?

Tijdens de bijeenkomst werd besproken dat er geen vaste checklist is, maar dat het zinvol kan zijn om expertise in te schakelen wanneer scholen merken dat zij zelf vragen of handelingsverlegenheid ervaren. Signalen kunnen bijvoorbeeld zijn:

- wanneer je zelf of een collega ziet worstelen met de begeleiding van een leerling
- wanneer een leerling cognitief meer lijkt te kunnen dan uit de resultaten naar voren komt
- wanneer je vastloopt op gedrag of het gedrag moeilijk te duiden is
- wanneer ouders signalen afgeven of zorgen uiten over de ontwikkeling van hun kind
- wanneer er sprake is van complexe onderwijs- of ondersteuningsbehoeften
- wanneer een leerling ondanks aanpassingen binnen de basisondersteuning niet goed tot ontwikkeling komt
- wanneer een school of team zoekende is in aanpak, differentiatie of beleid rondom begaafdheid

In zulke situaties kan het Steunpunt Begaafdheid of de adviseur passend onderwijs worden ingezet als eerste externe meedenker die samen met de school verkent wat een passende vervolgstap kan zijn. Scholen kunnen onbeperkt bellen naar het Steunpunt Begaafdheid voor korte consultaties. Dit steunpunt kan worden ingezet wanneer er vragen zijn rondom een leerling, een aanpak of een ontwikkelvraag binnen de school. Indien nodig wordt er verwezen naar een ander aanbod (denk aan traject op schoolniveau voor het versterken van de basis).

Daarnaast is het mogelijk om een aanvraag voor een traject versterken basisondersteuning te doen, ook wanneer een school zich verder wil ontwikkelen op het gebied van begaafdheid.

Praktijkvoorbeeld: het belang van het systeem rondom het kind

Tijdens de bijeenkomst werd een praktijkvoorbeeld gedeeld van een zogenoemde dubbel bijzondere leerling. In eerste instantie leek de situatie complex, maar door gerichte interventies binnen de basisondersteuning werd een duidelijke positieve ontwikkeling zichtbaar. Een aantal factoren bleek hierin cruciaal:

- de kwaliteiten van de leerkracht belichten en de ruimte om deze bewust in te zetten
- inzetten op open en constructieve communicatie met ouders
- de inzet van een onafhankelijke partij met expertise die aansloot in het gesprek tussen school en ouders

De aanwezigheid van een onafhankelijke partij kan helpend zijn wanneer gesprekken tussen school en ouders onder druk staan. Een derde partij kan het gesprek opnieuw richten op het gezamenlijke belang van het kind.

Belangrijk is daarbij ook het realistische inzicht dat extra ondersteuning geen “toverstok” is. Ontwikkeling ontstaat wanneer het gehele systeem rondom het kind – school, ouders en ondersteuning – samen optrekt.

Begaafdheid kent veel gezichten

Een belangrijk inzicht vanuit zowel onderzoek als praktijk is dat begaafde leerlingen zeer divers zijn. Niet iedere leerling met een hoog cognitief potentieel laat dat direct zien. Binnen de praktijk zien we onder andere:

- de risicoleerling: een leerling die zich niet direct als begaafd profileert, maar door gedrag of onderpresteren in situaties kan belanden die de ontwikkeling belemmeren
- de creatieve en uitdagende leerling: een leerling die sterk autonoom denkt en soms standvastig of rigide kan reageren
- de dubbel bijzondere leerling: een leerling met begaafd potentieel én bijkomende ontwikkelingsproblematiek. Bij deze leerlingen is het belangrijk niet vanuit labels te denken, maar vanuit onderwijs- en ontwikkelbehoeften.

Een voorbeeld dat werd besproken is een leerling met ernstige dyslexie en een hoog cognitief potentieel. Deze leerling krijgt vaak te horen dat hij slim is, terwijl de dagelijkse ervaring juist veel moeite en falen kan zijn. Dit kan leiden tot een negatief zelfbeeld. Daarom is het belangrijk om:

- procesgerichte feedback te geven
- ontwikkeling en inzet te benoemen
- leerlingen te helpen een realistisch zelfbeeld te ontwikkelen

Werkwijze binnen de C+ voorziening

Binnen de C+ voorziening wordt gewerkt vanuit een groepsstructuur, omdat samen leren en samen leven belangrijke onderdelen zijn van ontwikkeling en het deelnemen aan de maatschappij.

De dag start bijvoorbeeld gezamenlijk aan de groepstafel, met ruimte voor ontmoeting en pedagogische begeleiding. Ook momenten zoals samen eten en drinken dragen bij aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het leren functioneren binnen een groep.

Didactisch wordt sterk gedifferentieerd. Binnen de groep kan het aanbod op meerdere niveaus (tot wel zes) plaatsvinden en hebben leerlingen veelal een individueel programma. Tegelijkertijd blijven sociaal-emotionele ontwikkeling en voorbereiding op het voortgezet onderwijs belangrijke gezamenlijke thema's.

Samen verder bouwen

Als samenwerkingsverband willen wij scholen vooral meegeven dat het denken in mogelijkheden binnen de eigen school cruciaal is voor alle leerlingen. Veel leerlingen met een begaafd potentieel kunnen binnen hun eigen schoolomgeving tot ontwikkeling komen wanneer wordt gewerkt vanuit drie fundamentele psychologische basisbehoeften:

- Autonomie – leerlingen ervaren dat zij invloed hebben op hun leren
- Relatie – leerlingen voelen dat zij erbij horen

- Competentie – leerlingen ervaren dat zij iets kunnen en zich ontwikkelen

Wanneer deze basis aanwezig is, ontstaat ruimte voor leerlingen om hun potentieel daadwerkelijk te benutten.

Binnen SPPOH met al haar scholen beschikken we over veel kennis, ervaring en expertise rondom (hoog)begaafdheid. Door deze kennis samen te benutten en te delen, kunnen we blijven bouwen aan een inclusieve onderwijspraktijk waarin ook leerlingen met een begaafd potentieel passende ondersteuning krijgen.

We hopen dat deze bijeenkomst inspiratie en nieuwe inzichten heeft opgeleverd en kijken ernaar uit om dit gesprek bij een volgende bijeenkomst verder met elkaar voort te zetten. Hieronder een aantal links naar aanbod waarover is gesproken en de resterende bijeenkomsten dit schooljaar m.b.t. begaafdheid

Aanbod binnen SPPOH

- Het **steunpunt begaafdheid**, dat scholen begeleidt bij het versterken van pedagogisch en didactisch handelen binnen de schoolcontext. Professionals kunnen voor vragen ten alle tijden laagdrempelig terecht bij het steunpunt.
- De inzet van **expertisedeling vanuit het gespecialiseerd onderwijs**, trajecten die scholen kosteloos kunnen aanvragen gericht op het verdiepen en versterken van de basisondersteuning op schoolniveau.
- Het **bovenbestuurlijk Leernetwerk Begaafdheid & Talentontwikkeling (PO-VO)** wat sinds 2023 drie à vier keer per schooljaar samenkomt voor leerkrachten, intern begeleiders en directeuren van scholen. Ook samenwerkingspartners van bijvoorbeeld SMW, leerplicht, jeugdhulp en gemeenten zijn genodigd.
- Samenwerking in de wijk door bijvoorbeeld plusklas-aanbod open te stellen voor kinderen van andere scholen in de wijk
 - De **Connect Class-arrangementen** op De Walvis, Octant Fontein en CBS de Waterlelie
- De **specialistische C+ groepen** op De Bonte Vlinder, bedoeld als tijdelijke voorziening voor leerlingen bij wie het reguliere aanbod – ondanks aanpassingen – tijdelijk onvoldoende toereikend is en die naast specifieke onderwijsbehoeften extra ondersteuningsbehoeften hebben waarbij ook een aanbod vanuit de jeugdhulp/zorg nodig is

Bijeenkomsten

Leernetwerk begaafdheid en talentontwikkeling over versnellen met PO en VO

- Datum: 17 maart 2026
- Tijd: 14:00 – 16:00
- Locatie: OPDC, Gouwestraat 13, Den Haag

Aanmelden: <https://pro.sppoh.nl/bijeenkomst/leernetwerk-begaafdheid-en-talentontwikkeling-4/>

Masterclass begaafdheid o.l.v. Janneke Breedijk

- Datum: 21 mei 2026
- Tijd: 15:00 – 17:00
- Locatie: SPPOH, Johanna Westerdijkplein 1

Aanmelden: <https://pro.sppoh.nl/bijeenkomst/masterclass-begaafdheid-7/>

Leernetwerk begaafdheid en talentontwikkeling over Lessons learned project begaafdheid en voortzetting voor PO

- Datum: 3 juni 2026
- Tijd: 13:00 – 15:00
- Locatie: SPPOH, Johanna Westerdijkplein 1

Aanmelden: <https://pro.sppoh.nl/bijeenkomst/leernetwerk-begaafdheid-en-talentontwikkeling-5/>

Informatie C+ groepen: inclusieve keuzes, heldere routes

- Datum: 5 juni 2026
- Tijd: 13:30 – 15:30
- Locatie: Bonte Vlinder, Réamurstraat Den Haag

Aanmelden: <https://pro.sppoh.nl/bijeenkomst/informatie-c-groepen-inclusieve-keuzes-heldere-routes-2/>